

Jura, Fjerkræ, Kvæg, Natur og vandmiljø, Svin

Data for kvælstofdeposition og ammoniakdeposition over Danmark

Download data over baggrundsbelastningen til ansøgning og miljøkonsekvensrapport for ændringer og udvidelser af husdyrbrug.

Viden om

Når du ansøger om miljøgodkendelse af et husdyrbrug, har du ofte brug for at kunne vurdere og redegøre for den mulige påvirkning af natur i anlæggets nærområde. Til det formål har du brug for at kende kvælstofbelastningen af naturen før projektet, herunder den såkaldte baggrundsbelastning. Værdien benyttes ofte til konkrete vurderinger af om naturens tålegrænse for luftforurening er overskredet.

Mange kommuner bestiller og modtager data for baggrundsbelastningen i 1 x 1 km grids, som anvendes i sagsbehandlingen. Disse data har LandboSyd også fået som excel-filer for hele Danmark og venligt delt med os til videreformidling.

SEGES har med udgangspunkt i disse data dannet kortlag, hvor excelfilerne er georefererede til de officielle 1 km x 1 km kvadrater fra Geodatastyrelsen. Tabellerne viser belastningen af et område med luftbåret ammoniak NH_x samt kvælstofoxider NO_y og summen af disse - den totale kvælstofdeposition/afsætning, der repræsenterer baggrundsbelastningen i området, Tot_N.

Kvadraterne er ikke farvede, så man ser gennem dem. Du skal benytte I-funktionen eller åbne tabellen bag for at finde de konkrete værdier i et område.

[Download komprimerede excel-filer og kortlag som GIS-filer](#)

Brug værdier for baggrundsbelastningen med højere opløsning og et gennemsnit over 3 år

Aarhus Universitet, Institut for Miljøvidenskab, foretager hvert år beregninger af bl.a. kvælstofdepositionen og afrapporterer denne som en del af overvågningsprogrammet for vand og natur, NOVANA. Den gennemsnitlige deposition på kommuneniveau kan findes i tabeller på instituttets hjemmeside. Se linktil sidst i artiklen.

Klagenævnet har i flere afgørelser beskrevet, at Miljøstyrelsen anbefaler, at der ved beregning af ammoniakpåvirkning af natur anvendes baggrundsbelastning på grid-niveau, idet baggrundsbelastningen på kommuneniveau kan dække over meget store variationer inden for kommunen. Nævnet skriver også, at det anbefales at udjævne årsforskelle for våddepositionen af ammoniak. Derfor bør baggrundsbelastningen beregnes som et gennemsnit af grid-niveauet over de tre forudgående år for kommunens afgørelse.

Det er ikke muligt at finde direkte gengivelse af Klagenævnets tekst i vejledningen. Beskrivelsen kan dog findes i en KU-rapport om de ammoniakfølsomme skove. En rapport, der henvises til i vejledningen.

Kommunernes praksis for hvilke værdier, der anvendes som baggrundsbelastning er lidt forskelligartet. Nogle anvender alene seneste års værdi, men flere steder er praksis blevet indrettet, eller bliver med stor sandsynlighed indrettet, efter nævnets afgørelser.

Som landmand eller rådgiver, er det væsentligt at kende de data kommunen lægger til grund, når der planlægges for ændringer eller udvidelse af husdyrbrug. Data kan anvendes til at skønne om projektet kan gennemføres og til udarbejdelse af ansøgning og miljøkonsekvensrapport.

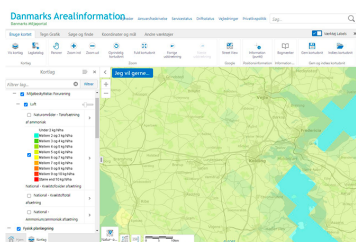
Modelresultaterne er omsat til lokale værdier for kvælstof- og ammoniakbelastning

Dataværdierne i tabellerne er fra en avanceret 3D grid model, hvor det horisontale grid er defineret via en projektion af jordens overflade til 2D flade. På denne 2D flade er der lagt et gitter, med 5,6 x 5,6 km opløsning for Danmark. Det er lagt lidt på højkant i forhold til nord (historisk international standard). Modellen beregner en middeldeposition for den enkelte 5,6 x 5,6 km gittercelle, dvs. en arealværdi og ikke en punktværdi. Det er de data, du også kan finde på arealinformation for et enkelt år. Se nedenfor.

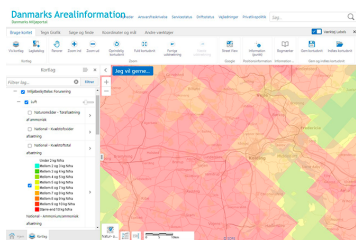
For at gøre det muligt at se data, også når der zoomes tæt på, har AU for kommunerne og for nævnet, tilpasset data til endnu et kvadratnet. Det officielle 1 x 1 km kvadratnet fra Geodatastyrelsen, Modelværdien trukket fra 1 x 1 km cellen centrum i det underliggende 5,6 km celle. Der er ikke sket en ekstrapolering så tallet er det samme for alle 1 x 1 km felter inden for det 5,6 x 5,6 km felt, de ligger i. Værdierne er lagt ind i Excel tabeller og sendt til kommuner og nævn.

Vær opmærksom på at modellen til beregningerne er tilrettet af flere omgange i tidligere år. Det er derfor ikke muligt at sammenligne data på tværs af alle år eller at beregne et korrekt gennemsnit ved blot at medtage alle tallene fra rapporterne eller kommune-tabellerne.

Du kan se visninger og forskellige beregninger af kvælstofdepositionen på Miljøportalen. Aktuel vises data fra 2018, men der er en opdatering på vej med de nyeste data fra 2019. Aarhus Universitet og Miljøstyrelsen har også planer om at udgive kortlag med data fra flere år. Vi har fået beskrivelser af kortlagene fra universitetet, som du kan finde under de 4 figurer.

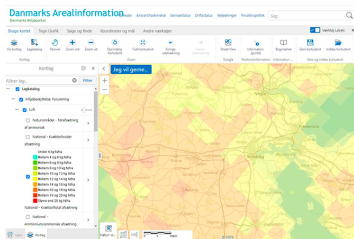

Figur 1. National – kvælstofoxider afsætning: Våd- og tørdeposition af kvælstofilter. Disse stammer næsten udelukkende fra nationale og internationale forbrændingsprocesser. Data findes i kolumnen/laget NOy i SEGES filer.

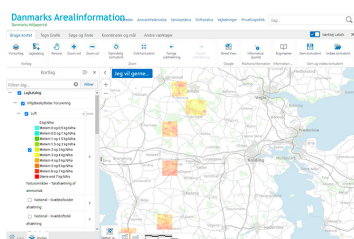

Figur 2. National – Ammonium/ammoniak afsætning: Våd- og tørdeposition af ammonium og ammoniak. Disse stammer næsten udelukkende fra den nationale og internationale landbrugsproduktion. 95 % af emissionen af ammoniak fra Danmark stammer fra landbrugsproduktionen. Data findes i kolumnen/laget NHx i SEGES filer.

Figur 3. National – kvælstoftotal afsætning: Den samlede kvælstofafsætning. Disse er data, der leveres til kommunerne og repræsenterer baggrundsbelastningen. Laget viser altså den totale kvælstofdeposition, baggrundsbelastningen, i området. Det er den værdi man sædvanligvis bruger til vurderingerne af om naturens tålegrænser er overskredet. Data findes i kolumnen/laget Tot_N i SEGES filer. Lagene i National er modelresultater på nationalt niveau (dvs. landsdækkende, både fra kilder herhjemme og i udlandet) for luftkvalitet og atmosfæriske afsætninger af kvælstof og svovl. De årlige middelværdier er fordelt på 5,6 km x 5,6 km gitterfelter.

Figur 4. Naturområder – Tørafsetning med ammoniak: Omfatter alene tørdepositionen af ammoniak og er beregnet med AU's lokalskalamodel. Det sker på årsbasis og omfatter pt. 120 naturområder, men beregningerne forventes med tiden at blive udvidet til at omfatte betydeligt flere naturområder. Tørdepositionen af ammoniak kommer hovedsageligt fra de lokale landbrug.

Læs mere

[Nye anbefalede tålegrænser til vurdering af kategori 3 natur](#)

[Depositionsberegninger for svovl og kvælstof – baggrundsinformation](#)

[Atmosfærisk deposition 2019](#)

[Kvælstofdeposition på kommune niveau fra 2011 sendt til SEGES](#)

[Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse 18/07810 af 15. november 2019](#)

Emneord

[Ammoniakregulering](#)

Jura

Tema: Regulering af ammoniakbelastningen af naturen

Kravene til reduktion af ammoniakudledningen i nærheden af naturområder har stor betydning for etablering, udviklingsmuligheder og den fortsatte produktion på husdyrbedrifter. Bliv klogere på baggrunden og forvaltningen af reglerne.

Publiceret: 13. juli 2021

Opdateret: 13. juli 2021

Vil du vide mere?

Winnie Heltborg

Specialkonsulent, Natur

SEGES

whb@seges.dk

+45 87405 554

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Tlf. 87 40 50 00

Agro Food Park 15

Fax. 87 40 50 10

8200 Aarhus N

Email info@seges.dk

